

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 5. decembra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Predčasný starobný dôchodok – Vznik nároku – Suma dôchodku, ktorá sa má poberať a ktorá musí byť vyššia ako zákonom stanovená minimálna výška – Zohľadnenie len dôchodku získaného v dotknutom členskom štáte – Nezhľadnenie starobného dôchodku získaného v inom členskom štáte – Rozdielne zaobchádzanie s pracovníkmi, ktorí uplatnili svoje právo na voľný pohyb“

V spojených veciach C-398/18 a C-428/18,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Vyšší súd Galície, Španielsko) z 25. mája a 13. júna 2018 a doručené Súdnemu dvoru 15. júna a 28. júna 2018, ktoré súvisia s konaniami:

Antonio Bocero Torrico (C-398/18),

Jörg Paul Konrad Fritz Bode (C-428/18)

proti

Instituto Nacional de la Seguridad Social,

Tesorería General de la Seguridad Social,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka ôsmej komory L. S. Rossi, sudcovia J. Malenovský a F. Biltgen (spravodajca),

generálny advokát: G. Hogan,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. mája 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Antonio Bocero Torrico a Jörg Bode, v zastúpení: J. A. André Veloso a A. Vázquez Conde, abogados,
- Instituto Nacional de la Seguridad Social a Tesorería General de la Seguridad Social, v zastúpení: P. García Perea, R. Dívar Conde a L. Baró Pazos, letradas,

* Jazyk konania: španielčina.

- španielska vláda, v zastúpení: L. Aguilera Ruiz, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: N. Ruiz García, D. Martin a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. júla 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 48 ZFEÚ, ako aj nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov medzi pánmi Antoniom Bocerom Torricom a Jörgom Paulom Konradom Fritsom Bodem na jednej strane a Instituto Nacional de la Seguridad Social (Národný inštitút sociálneho zabezpečenia, Španielsko) (ďalej len „INSS“), ako aj Tesorería General de la Seguridad Social (Všeobecná pokladnica sociálneho zabezpečenia, Španielsko) na druhej strane vo veci žiadosti uvedených pánov o poberanie predčasného starobného dôchodku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenie 9 nariadenia č. 883/2004 stanovuje:
„Súdny dvor viac krát poskytol stanovisko o možnosti rovnakého zaobchádzania pri dávkach, príjme a faktoch; táto zásada by sa mala výslovne prijať a rozvíjať pri dodržaní podstaty a ducha právnych pravidiel.“
- 4 V článku 1 písm. x) tohto nariadenia je pojem „dávka predčasného starobného dôchodku“ vymedzený ako dávka poskytovaná skôr, ako sa dosiahne normálny vek nároku na dôchodok, a ktorá sa poskytuje naďalej aj po dosiahnutí takéhoto veku, alebo sa nahradí inou starobnou dávkou.
- 5 Podľa článku 3 ods. 1 písm. d) uvedeného nariadenia sa toto nariadenie vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú častí sociálneho zabezpečenia upravujúcich najmä dávky v starobe.
- 6 Článok 4 toho istého nariadenia, nazvaný „Rovnosť zaobchádzania“, stanovuje:
„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, poberajú tie isté dávky a majú tie isté povinnosti podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu ako štátni príslušníci daného členského štátu.“

- 7 Článok 5 nariadenia č. 883/004, nazvaný „Rovnocennosť zaobchádzania pri dávkach, príjmoch, faktoch alebo udalostiach“, stanovuje:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:

- a) ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte;
- b) ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskytom určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.“

- 8 Podľa článku 6 tohto nariadenia, nazvaného „Sčítanie dôb“:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, príslušná inštitúcia členského štátu, právne predpisy ktorého:

- nadobudnutie, zachovanie, trvanie alebo znovunadobudnutie práva na dávky,

...

podmieňujú ukončením dôb poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliskom, zohľadní v potrebnom rozsahu doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska, dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu, ako keby tieto doby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje.“

- 9 V kapitole 5 Hlavy III uvedeného nariadenia, ktorá obsahuje ustanovenia týkajúce sa starobných a pozostalostných dôchodkov, článok 52 tohto nariadenia, nazvaný „Priznanie dávok“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať:

- a) podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, iba ak podmienky nároku na dávky boli splnené výlučne podľa vnútroštátneho práva (nezávislá dávka);
- b) vypočítaním teoretickej výšky a následne skutočnej výšky (paušálna dávka) takto:
  - i) teoretická výška dávky je rovná dávke, na ktorú by si daná osoba mohla uplatňovať nárok, ak by všetky doby poistenia a/alebo bydliska, ktoré boli dosiahnuté podľa právnych predpisov iných členských štátov, boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje deň priznania takejto dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku;
  - ii) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku paušálnej dávky na základe teoretickej výšky podľa pomeru trvania dôb dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, k celkovému trvaniu dôb dosiahnutých pred vznikom poistn[ej] udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov.“

- 10 Článok 58 toho istého nariadenia, ktorý sa nachádza tiež uvedenej kapitole a je nazvaný „Priznanie doplatku“, znie:

„1. Poberateľovi dávok, na ktorého sa vzťahuje táto kapitola, sa nemôže v členskom štáte bydliska a podľa právnych predpisov ktorého sa mu má vyplácať dávka, poskytnúť dávka nižšia ako minimálna dávka ustanovená týmito právnymi predpismi za doby poistenia alebo bydliska, ktoré sa rovnajú všetkým dobám zohľadneným pre vyplácanie dávky v súlade s touto kapitolou.

2. Príslušná inštitúcia tohto členského štátu vyplatí poberateľovi počas celej doby bydliska na území tohto štátu doplatok vo výške rozdielu medzi celkovou sumou dávok splatných podľa tejto kapitoly a výškou minimálnej dávky.“

Španielske právo.

- 11 Ley General de la Seguridad Social (všeobecný zákon o sociálnom zabezpečení), ktorého prepracované znenie bolo schválené prostredníctvom Real Decreto Legislativo 8/2015 (kráľovský legislatívny dekrét č. 8/2015) z 30. októbra 2015 (BOE č. 261 z 31. októbra 2015), v znení uplatniteľnom v čase skutkových okolností vo veciach samých (ďalej len „LGSS“), vo svojom článku 208 ods. 1 stanovuje:

„Možnosť odchodu do predčasného starobného dôchodku na základe vlastnej vôle danej osoby si vyžaduje splnenie týchto požiadaviek:

- a) Do dosiahnutia dôchodkového veku, ktorý sa uplatní v každom prípade podľa článku 205 ods. 1 písm. a), jej chýbajú maximálne dva roky, pričom opravné koeficienty, na ktoré odkazuje článok 206, sa na tento účel neuplatnia.
  - b) Preukázanie minimálnej doby skutočného poistenia v dĺžke tridsaťpäť rokov bez zohľadnenia pomernej časti na takéto účely z dôvodu mimoriadnych podmienok...
  - c) Po preukázaní splnenia všeobecných a osobitných podmienok uvedeného režimu starobného dôchodku, musí byť výška dôchodku, ktorý sa má poberať, vyššia, ako je výška minimálneho dôchodku, ktorý by danej osobe prináležal z dôvodu jej rodinnej situácie po dovŕšení veku šesťdesiatich piatich rokov. V opačnom prípade nie je možný odchod do tohto druhu predčasného starobného dôchodku.“
- 12 Článok 14 ods. 3 Real Decreto 1170/2015, sobre revalorización de pensiones del sistema de seguridad social y de otras prestaciones sociales públicas para el ejercicio 2016 (kráľovský dekrét č. 1170/2015 o valorizácii dôchodkov zo systému sociálneho zabezpečenia a iných verejných sociálnych dávok za rozpočtový rok 2016) z 29. decembra 2015 (BOE č. 312 z 30. decembra 2015) stanovuje:

„Ak by po uplatnení ustanovenia predchádzajúceho odseku bol úhrn súm dôchodkov, ktoré boli priznané podľa dvojstranného alebo mnohostranného dohovoru o sociálnom zabezpečení prostredníctvom španielskych alebo cudzích právnych predpisov, nižší ako minimálna výška príslušného dôchodku, ktorá je platná v danom čase v Španielsku, bude mať poberateľ zaručený nárok na rozdiel medzi úhrnom súm dôchodkov priznaných v Španielsku a v zahraničí a uvedenou minimálnou výškou, pokiaľ žije v tuzemsku a spĺňa požiadavky, ktoré na tento účel stanovujú všeobecné pravidlá.

Na dôchodky priznané podľa nariadení [Európskej] únie o sociálnom zabezpečení sa uplatňuje článok 50 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/1971 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva[, v znení zmenenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES)

č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1992/2006 z 18. decembra 2006 (Ú. v. EÚ L 392, 2006, s. 1), a článok 58 [nariadenia č. 883/2004].

...“

Spory vo veciach samých a prejudiciálna otázka

- 13 Pán Bocero Torrico, narodený 15. decembra 1953, podal 16. decembra 2016 na INSS žiadosť o predčasný starobný dôchodok. Ku dňu podania tejto žiadosti bol schopný odôvodniť doby prispievania v trvaní 9 947 dní v Španielsku a 6 690 dní v Nemecku. Starobný dôchodok, na ktorý má nárok v Nemecku, dosahuje skutočnú sumu 507,35 eura, zatiaľ čo dôchodok, na ktorý by mal nárok v Španielsku z titulu predčasného dôchodku, predstavuje 530,15 eura.
- 14 Pán Bode, narodený 4. júna 1952, podal 31. mája 2015 na INSS žiadosť o predčasný starobný dôchodok. Ku dňu podania tejto žiadosti bol schopný odôvodniť doby prispievania v trvaní 2 282 dní v Španielsku a 14 443 dní v Nemecku. V tomto poslednom uvedenom členskom štáte má nárok na starobný dôchodok v skutočnej sume 1 185,22 eura. Podľa pána Bodeho dôchodok, na ktorý by mal nárok v Španielsku z titulu predčasného dôchodku, predstavuje 206,60 eura. Podľa výpočtov INSS výška tejto poslednej uvedenej dávky predstavuje 99,52 eura.
- 15 Požadované dôchodky boli zamietnuté z dôvodu, že ich výška nedosahuje minimálny mesačný dôchodok zodpovedajúci rodinnej situácii žalobcov vo veciach samých v čase, keď dovŕšili vek 65 rokov, teda 784,90 eura v prípade pána Bocera Torrica a 782,90 eura v prípade pána Bodeho. V nadväznosti na sťažnosti zo strany dotknutých osôb INSS potvrdil tieto zamietnutia.
- 16 Žaloba podaná pánom Bocerom Torricom proti INSS a Tesorería General de la Seguridad Social na Juzgado de lo Social n° 2 de Ourense (Pracovný súd č. 2 Ourense, Španielsko), ako aj žaloba podaná pánom Bodem proti týmto orgánom na Juzgado de lo Social n° 2 de A Coruña (Pracovný súd č. 2 La Coruña, Španielsko) boli zamietnuté. Tieto súdy usúdili, že suma „dôchodku, ktorý sa má poberať“ v zmysle článku 208 ods. 1 písm. c) LGSS, ktorá musí byť vyššia ako minimálna výška dôchodku uplatniteľná na dotknutú osobu v čase, keď dovŕši vek 65 rokov, aby jej bol priznaný predčasný starobný dôchodok, je suma skutočného dôchodku vyplácaného Španielskym kráľovstvom. Vychádzali z účelu španielskej právnej úpravy, ktorým je zabrániť tomu, aby sa osobám, ktoré ešte nedosiahli zákonný vek odchodu do dôchodku, vyplácal doplatok k starobným dôchodkom až na úroveň zákonného minima, a udržať tieto osoby na pracovnom trhu.
- 17 Žalobcovia vo veciach samých podali proti rozsudkom uvedených súdov odvolania na Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Vyšší súd Galície, Španielsko). Tento súd uvádza, že podľa článku 14 ods. 3 kráľovského dekrétu č. 1170/2015 španielska právna úprava umožňuje priznať doplatok k dôchodku len v súvislosti s rozdielom medzi sumou dávok splatných v súlade s právnou úpravou Únie a minimálnym dôchodkom v Španielsku. V dôsledku toho bolo potrebné zohľadniť dôchodky, ktoré páni Bocero Torrico a Bode skutočne poberali tak v Španielsku, ako aj v Nemecku, takže žiaden z týchto pánov sa nemohol domáhať doplatku k dôchodku. Z tohto dôvodu nepredstavovali pre španielsky systém sociálneho zabezpečenia záťaž.
- 18 Vnútroštátny súd sa pýta, či spôsob, akým INSS vykladá výraz „dôchodok, ktorý sa má poberať“, uvedený v článku 208 ods. 1 písm. c) LGSS, na účely určenia vzniku nároku pracovníka na predčasný starobný dôchodok, a to tak, že zohľadňuje len skutočný dôchodok vyplácaný Španielskym kráľovstvom, vedie k diskriminácii v rozpore s právom Únie. Uvádza, že v prípade pracovníka, ktorý má nárok na dôchodok aspoň v dvoch členských štátoch, by sa mohlo stať, že mu nárok na takýto

predčasný starobný dôchodok nevznikne, zatiaľ čo pracovníkovi s nárokom na dôchodok v rovnakej výške, ktorý mu však vypláca výlučne Španielske kráľovstvo, takýto nárok na predčasný starobný dôchodok vznikne.

- 19 Za týchto okolností Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Vyšší súd Galície) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku, ktorá má vo veciach C-398/18 a C-428/18 totožné znenie:

„Má sa článok 48 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava, ktorá priznanie predčasného starobného dôchodku podmieňuje tým, že suma dôchodku, ktorý sa má poberať, musí byť vyššia ako minimálny dôchodok, ktorý by prislúchal danej osobe na základe tej istej vnútroštátnej právnej úpravy, pričom za takýto ‚dôchodok, ktorý sa má poberať‘, sa považuje skutočný dôchodok, ktorý vypláca iba príslušný členský štát (v tomto prípade Španielske kráľovstvo), a to bez zohľadnenia skutočného dôchodku, ktorý by táto osoba mohla poberať z dôvodu inej dávky tej istej povahy vyplácanej iným členským štátom alebo inými členskými štátmi?“

- 20 Rozhodnutím predsedu Súdného dvora z 25. júla 2018 boli veci C-398/18 a C-428/18 spojené na spoločné konanie na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnej otázke

- 21 Na úvod treba uviesť, že hoci sa prejudiciálna otázka týka výslovne článku 48 ZFEÚ, vnútroštátny súd v odôvodnení svojich návrhov na začatie prejudiciálneho konania tiež spomína ustanovenia nariadenia č. 883/2004.
- 22 V tejto súvislosti treba konštatovať, že také predčasné starobné dôchodky, o aké ide vo veciach samých, patria do pôsobnosti tohto nariadenia. Podľa jeho článku 3 ods. 1 písm. d) sa toto nariadenie vzťahuje na právne predpisy, ktoré sa týkajú dávok v starobe. Okrem toho je pojem „dávka predčasného starobného dôchodku“ vymedzený v článku 1 písm. x) uvedeného nariadenia.
- 23 Za týchto podmienok treba otázku položenú vnútroštátnym súdom preskúmať práve z hľadiska nariadenia č. 883/2004 (pozri analogicky rozsudky z 18. januára 2007, Celozzi, C-332/05, EU:C:2007:35, bod 14, a z 18. decembra 2014, Larcher, C-523/13, EU:C:2014:2458, bod 29).
- 24 Treba preto usúdiť, že vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či sa ustanovenia nariadenia č. 883/2004 majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá podmieňuje vznik nároku pracovníka na predčasný starobný dôchodok tým, aby suma dôchodku, ktorý sa má poberať, bola vyššia ako minimálna výška dôchodku, na ktorú by mal tento pracovník nárok v čase dovŕšenia zákonného veku odchodu do dôchodku na základe tejto právnej úpravy, pričom pojem „dôchodok, ktorý sa má poberať“ sa chápe tak, že sa vzťahuje na dôchodok vyplácaný týmto jediným členským štátom, a to s vylúčením dôchodku, ktorý by uvedený pracovník mohol poberať z titulu rovnocenných dávok, ktoré vypláca jeden alebo viaceré iné členské štáty.
- 25 Pokiaľ ide o ustanovenie španielskeho práva, o ktoré ide vo veciach samých, a to článok 208 ods. 1 písm. c) LGSS, skutočnosť, že toto ustanovenie podmieňuje vznik nároku na predčasný starobný dôchodok tým, aby suma dôchodku, ktorý sa má poberať, bola vyššia ako minimálna suma dôchodku, na ktorú by dotknutá osoba mala nárok v čase dovŕšenia zákonného veku odchodu do dôchodku, sa ako taká v sporoch vo veciach samých nespochybňuje.
- 26 V tejto súvislosti treba konštatovať, že nijaké ustanovenie hlavy I nariadenia č. 883/2004, ktorá obsahuje všeobecné ustanovenia tohto nariadenia, ani hlavy III kapitoly 5 tohto nariadenia, v ktorej sa nachádzajú osobitné ustanovenia uplatniteľné najmä na starobný dôchodok, nebráni takémuto pravidlu.

- 27 Z článku 58 uvedeného nariadenia, ktorý stanovuje, že poberateľovi dávok v starobe sa nemôže vyplácať dávka, ktorá je nižšia ako minimálna dávka stanovená právnymi predpismi členského štátu bydliska, a že príslušná inštitúcia tohto štátu mu musí prípadne vyplatiť doplatok vo výške rozdielu medzi celkovou sumou splatných dávok splatných a výškou minimálnej dávky, nevyplýva, že by mal členský štát povinnosť priznať žiadateľovi predčasný starobný dôchodok, pokiaľ výška tohto predčasného starobného dôchodku, na ktorú by mal žiadateľ nárok, nedosahuje minimálnu výšku dôchodku, ktorú by poberal v čase dovŕšenia zákonného veku odchodu do dôchodku.
- 28 Žalobcovia vo veciach samých však spochybňujú skutočnosť, že príslušné španielske inštitúcie a súdy na účely určenia vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok vykladajú pojem „dôchodok, ktorý sa má poberať“ v tom zmysle, že sa vzťahuje len na dôchodok vyplácaný Španielskym kráľovstvom, s vylúčením dôchodkov, ktoré vyplácajú iné členské štáty a na ktoré by mala dotknutá osoba prípadne nárok.
- 29 V prvom rade, pokiaľ ide o ustanovenia nariadenia č. 883/2004 uplatniteľné na takéto okolnosti, treba pripomenúť, že článok 5 tohto nariadenia zakotvuje zásadu rovnocennosti zaobchádzania. Z odôvodnenia 9 tohto nariadenia vyplýva, že normotvorca Únie mal v úmysle zaviesť do textu tohto nariadenia zásadu vyplývajúcu z judikatúry, ktorá sa týka rovnocennosti zaobchádzania pri dávkach, príjmoch a faktoch, s cieľom rozvíjať ju pri dodržaní podstaty a ducha rozhodnutí Súdneho dvora (rozsudok z 21. januára 2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse a Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, bod 31).
- 30 V tejto súvislosti článok 5 písm. a) nariadenia č. 883/2004 stanovuje, že ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte.
- 31 Ako uviedol generálny advokát v bode 45 svojich návrhov treba prijať záver, že toto ustanovenie je uplatniteľné na také situácie, o aké ide vo veciach samých. „Poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia“ v zmysle uvedeného ustanovenia totiž treba považovať za dôchodok, na ktorý majú žalobcovia vo veciach samých nárok. Podľa článku 208 ods. 1 písm. c) LGSS nárok na tento dôchodok, pokiaľ jeho výška presahuje minimálnu výšku dôchodku uplatniteľnú v čase zákonného veku odchodu do dôchodku, vyvoláva právny účinok spočívajúci v tom, že žalobcovia vo veciach samých majú nárok na predčasný starobný dôchodok.
- 32 Naproti tomu a na rozdiel od toho, čo žalobcovia vo veciach samých tvrdia vo svojich písomných pripomienkach, článok 6 nariadenia č. 883/2004 sa nevzťahuje na skutkové situácie vo veciach samých. Tento článok, nazvaný „Sčítanie dôb“, totiž na účely určenia vzniku nároku na dávky sociálneho zabezpečenia stanovuje, že členský štát zohľadní doby poistenia, zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti alebo bydliska dosiahnuté podľa právnych predpisov iných členských štátov, zatiaľ čo v prejednávanej veci ide o otázku, či sumu dôchodkov, na ktoré majú uvedení žalobcovia nárok v inom členskom štáte, treba zohľadniť na účely určenia vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok.
- 33 Rovnako sa na účely odpovede na otázku vnútroštátneho súdu neuplatní ani článok 52 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 883/2004, na ktorý sa odvolávajú žalobcovia vo veciach samých. Toto ustanovenie sa totiž týka sčítania dôb poistenia alebo bydliska, ktoré boli dosiahnuté podľa právnych predpisov všetkých dotknutých členských štátov. Okrem toho sa netýka vzniku nároku na dôchodok, ale výpočtu výšky splatných dávok (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o zodpovedajúce ustanovenia nariadenia č. 1408/71, v znení zmenenom a aktualizovanom nariadením č. 118/97, zmeneným nariadením č. 1992/2006, rozsudok z 3. marca 2011, Tomaszewska, C-440/09, EU:C:2011:114, bod 22 a citovanú judikatúru).

- 34 V druhom rade treba preskúmať súlad ustanovenia vnútroštátneho práva, akým je článok 208 ods. 1 písm. c) LGSS, tak ako ho vykladajú príslušné inštitúcie a vnútroštátne súdy, s článkom 5 písm. a) nariadenia č. 883/2004.
- 35 Podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia na účely uplatnenia takého vnútroštátneho právneho pravidla, akým je článok 208 ods. 1 písm. c) LGSS, musia príslušné orgány dotknutého členského štátu zohľadniť nielen poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia, ktoré dotknutá osoba získala na základe právnych predpisov tohto štátu, ale aj poskytnutie rovnocenných dávok získaných v ktoromkoľvek inom členskom štáte.
- 36 Pokiaľ ide o starobné dôchodky, Súdny dvor už mal príležitosť podať výklad pojmu „rovnocenné dávky“, ktorý sa nachádza v uvedenom článku 5 písm. a), a to v tom zmysle, že sa týka dvoch dávok v starobe, ktoré sú porovnateľné z hľadiska cieľa, ktorý tieto dávky sledujú, ako aj z hľadiska právnych úprav, ktoré ich zavádzajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. januára 2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse a Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, body 33 a 34).
- 37 Zdá sa pritom, že zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že starobné dôchodky, na ktoré majú žalobcovia vo veciach samých nárok v Nemecku, sú v tomto zmysle rovnocenné s dôchodkami, na ktoré by mali nárok v Španielsku z titulu predčasného dôchodku, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
- 38 Z toho vyplýva, že článok 5 písm. a) nariadenia č. 883/2004 bráni výkladu pojmu „dôchodok, ktorý sa má poberať“, tak ako je uvedený v článku 208 ods. 1 písm. c) LGSS, v tom zmysle, že sa týka výlučne dôchodku vyplácaného Španielskym kráľovstvom, s vylúčením dôchodku, na ktorý majú žalobcovia vo veciach samých nárok v Nemecku.
- 39 Tento záver je podporený preskúmaním situácií, o ktoré ide vo veciach samých, z hľadiska zásady rovnosti zaobchádzania, ktorej osobitným vyjadrením je rovnocennosť zaobchádzania pri dávkach, príjmoch, faktoch alebo udalostiach upravená v článku 5 tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. februára 2008, Klöppel, C-507/06, EU:C:2008:110, bod 22).
- 40 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že zásada rovnosti zaobchádzania, tak ako je vyjadrená v článku 4 nariadenia č. 883/2004, zakazuje nielen zjavnú diskrimináciu príjemcov dávok systémov sociálneho zabezpečenia na základe štátnej príslušnosti, ale aj akúkoľvek skrytú formu diskriminácie, ktorá pri uplatňovaní iných kritérií rozlišovania v skutočnosti vedie k rovnakému výsledku (pozri analogicky rozsudok z 22. júna 2011, Landtová, C-399/09, EU:C:2011:415, bod 44 a citovanú judikatúru).
- 41 Preto treba za nepriamo diskriminačné považovať podmienky vnútroštátneho práva, ktoré sa síce uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť, no dotýkajú sa predovšetkým alebo vo veľkej väčšine prípadov migrujúcich pracovníkov, ako aj podmienky, ktoré sa uplatňujú bez rozdielu, no ktoré môžu domáci pracovníci splniť ľahšie ako migrujúci pracovníci, alebo ktoré môžu pôsobiť najmä v neprospech týchto migrujúcich pracovníkov (rozsudok z 22. júna 2011, Landtová, C-399/09, EU:C:2011:415, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 42 Prípád, keď príslušné orgány členského štátu na účely určenia vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok odmietnu zohľadniť dôchodkové dávky, na ktoré má pracovník, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb, nárok v inom členskom štáte, môže tohto pracovníka uviesť do nevýhodnejšej situácie, než je situácia pracovníka, ktorý celú svoju kariéru pôsobil v prvom členskom štáte.
- 43 Taká vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veciach samých, však môže byť odôvodnená v rozsahu, v akom sleduje cieľ všeobecného záujmu, pod podmienkou, že je vhodná na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 18. decembra 2014, Larcher, C-523/13, EU:C:2014:2458, bod 38).

- 44 V tejto súvislosti INSS a španielska vláda na pojednávaní uviedli, že cieľom uplatnenia podmienky spočívajúcej v dosiahnutí minimálnej výšky dôchodku, na ktorú by mala dotknutá osoba nárok v čase dovŕšenia zákonného veku odchodu do dôchodku, na účely získania nároku na predčasný starobný dôchodok je obmedziť využívanie predčasného dôchodku. Okrem toho táto podmienka tým, že vylučuje vznik nároku na predčasný starobný dôchodok v prípadoch, ak by jeho výška, na ktorú by si dotknutá osoba mohla uplatniť nárok, zakladala právo na doplatok dôchodku, umožňuje vyhnúť sa dodatočnému zaťaženiu španielskeho systému sociálneho zabezpečenia.
- 45 Ako však uviedol generálny advokát v bode 49 svojich návrhov, aj za predpokladu, že by takéto úvahy mohli predstavovať ciele všeobecného záujmu v zmysle judikatúry citovanej v bode 43 tohto rozsudku, tvrdenia, ktoré uviedli INSS a španielska vláda, nemôžu odôvodniť diskriminačné uplatňovanie takejto podmienky na úkor pracovníkov, ktorí využili svoje právo na voľný pohyb.
- 46 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 5 písm. a) nariadenia č. 883/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá podmieňuje vznik nároku pracovníka na predčasný starobný dôchodok tým, aby suma dôchodku, ktorý sa má poberať, bola vyššia ako minimálna výška dôchodku, na ktorú by mal tento pracovník nárok v čase dovŕšenia zákonného veku odchodu do dôchodku na základe tejto právnej úpravy, pričom pojem „dôchodok, ktorý sa má poberať“ sa chápe tak, že sa vzťahuje na dôchodok vyplácaný týmto jediným členským štátom, a to s vylúčením dôchodku, ktorý by uvedený pracovník mohol poberať z titulu rovnocenných dávok, ktoré vypláca jeden alebo viaceré iné členské štáty.

O trovách

- 47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov, Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol:

Článok 5 písm. a) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá podmieňuje vznik nároku pracovníka na predčasný starobný dôchodok tým, aby suma dôchodku, ktorý sa má poberať, bola vyššia ako minimálna výška dôchodku, na ktorú by mal tento pracovník nárok v čase dovŕšenia zákonného veku odchodu do dôchodku na základe tejto právnej úpravy, pričom pojem „dôchodok, ktorý sa má poberať“ sa chápe tak, že sa vzťahuje na dôchodok vyplácaný týmto jediným členským štátom, a to s vylúčením dôchodku, ktorý by uvedený pracovník mohol poberať z titulu rovnocenných dávok, ktoré vypláca jeden alebo viaceré iné členské štáty.

Podpisy